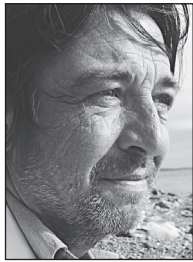

Taalkronkels

De lippendienst rond populariseren in Vlaanderen

FILIP DEVOS

Medewerkers van universiteiten worden vandaag vooral beoordeeld op hun wetenschappelijke publicaties, en publicaties in populariserende tijdschriften, zoals *Over taal*, worden niet tot de wetenschappelijke output gerekend. Althans niet door het 'GP', het 'Gezaghebbende Panel', dat als taak heeft 'een Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand voor de Sociale en Humane Wetenschappen (VABB-SHW) samen te stellen [...]'. Het VABB-SHW draagt bij tot de verdeling van onderzoeksmiddelen tussen de Vlaamse universiteiten'.

Onlangs heeft dat GP (what's in a name?)¹ beslist dat *Over taal* niet in de VABB-lijst opgenomen wordt, 'daar [het] een vulgariserende of praktijkgerichte focus [heeft], eerder dan een academisch-wetenschappelijke'.² Maar daar is het me in wezen niet om te doen.

Aan de Universiteit Gent is *Over taal* een A4-tijdschrift, wat betekent dat het een nationaal tijdschrift zonder 'peer review' is. Het enige wat A4 is aan dit tijdschrift, is echter het formaat. Er is namelijk wel peer review, het wordt internationaal verspreid, de redactie bestaat uit academici, net zoals het gros van de bijdragen door academici geschreven is ... Aan de KU Leuven heeft *Over taal* dan weer de status 'AT' ('academisch tijdschrift') en aan de Universiteit Antwerpen ten slotte valt *Over taal* in de categorie A2. Op zich allemaal geen probleem; ik kijk met enig leedvermaak naar die A4, AT en A2. Maar daar is het me verder allemaal niet om te doen. Het gaat me wel om twee andere zaken.

Koud en warm

'Universiteiten en hogescholen heten een driedelige opdracht te hebben: onderwijs verstrekken, aan wetenschappelijk onderzoek doen en maatschappelijke dienstverlening. Op die driesprong zit ook *Over taal* tegenwoordig.' Dat schreef ik naar aanleiding van het 50-jarige bestaan van *Over taal* in december 2011. Voor die viering kregen we van de overheid, bij monde van Jan Peumans, voorzitter van het Vlaams Parlement, geen steun: de vraag naar een kleine subsidiëring van de viering, of een locatie, werd afgewimpeld. Meer nog: het tijdschrift mocht plots niet langer verschijnen met de melding 'onder de hoge bescherming van het Vlaams Parlement', zoals dat sinds 1997 het geval was. Ook een subsidieaanvraag in 2014 bij de Vlaamse overheid, Kunsten en Erfgoed, kreeg een nul, hoewel minister Schauvlieghe het er met ons, in een persoonlijk onderhoud in juni 2012, over eens was dat taal misschien wel 'ons belangrijkste cultureel erfgoed' is. Een populariserend taalblad blijkt voor de Vlaamse overheid dus niet nodig, hoewel ze universiteiten en hogescholen wel oplegt ook aan 'maatschappelijke dienstverlening' te doen. Anderzijds staat wetenschapspopularisering wel specifiek op de agenda van de Koninklijke Vlaamse Academie van België: 'Al wordt wetenschapscommunicatie al op tal van manieren gefaciliteerd, structurele honorering ontbreekt vooralsnog.' (http://www.kvab.be/downloads/prijzen/owc-situering_v2.pdf) Dat lijkt allemaal wat koud en warm blazen, maar er is meer aan de hand.

De taal

Over taal zet zich in voor de popularisering van het onderzoek naar (de moeder)taal, maar ook in de moedertaal. Het belang daarvan - ik denk maar aan

het onderwijs - dringt blijkbaar nog altijd niet door waar het zou moeten. Enkele recente citaten laten het belang van het Nederlands als wetenschapstaal zien.

Willy Martin, emeritus hoogleraar lexicologie en voorzitter van NL-Term, schrijft bijvoorbeeld³: 'NL-Term is ervan overtuigd dat wetenschappelijk onderwijs en wetenschappelijke publicaties in het Nederlands belangrijk blijven'. En Cor van Bree, emeritus hoogleraar Nederlands aan de Rijksuniversiteit Leiden, noemt 'stimulering van het Nederlands als taal van wetenschap' een belangrijk praktisch actiepunt³: 'Een onderzoeker mag een substantieel deel van zijn onderzoek in de eigen taal publiceren; het kan ook een illusie zijn dat de hele wereld op onze Engelse publicaties zit te wachten. Bij voorkeur schrijft hij/zij in het Nederlands ook van tijd tot tijd voor een breder publiek. Het laatste zou sterk gestimuleerd moeten worden. Dus geef er extra punten voor.'

En zo is de cirkel rond. Wat is de waarde van *Over taal*, en hoeveel punten krijg je aan sommige universiteiten voor een bijdrage in dit tijdschrift?⁴

Door dit alles blijft het moeilijk om wetenschappers te motiveren om bijdragen te schrijven voor een populariserend tijdschrift, waardoor het brede publiek dus uiteindelijk ook minder goed geïnformeerd zal worden over wat er leeft in de academische wereld.

Noten

1. Zie De Wethouder, *Bobotaal. Over gebakken lucht en hoe je ermee wekomt*. Amsterdam: Ambol Anthos, 2014.
2. Van Dale omschrijft vulgariseren als: 'onder het volk brengen, gemeengoed maken, m.n. van kennis gezegd, syn. *populariseren* (het is niet juist 'vulgariseren' ongunstig te onderscheiden van 'populariseren'; het betekent niet: 'vulgair maken')'.
3. Zie verder in dit nummer.
4. 'What cannot be measured is ignored.' (Carne Ross, *The Leaderless Revolution: How Ordinary People Will Take Power and Change Politics in the 21st Century*. Cammeray: Simon & Schuster)

Filip Devos is docent Nederlands aan de Universiteit Gent en hoofdredacteur van Over taal. Hij schreef deze bijdrage op persoonlijke titel.

e-mail: filip.devos@ugent.be